

VEČERNI LIST

Posamezna številka 60 vln.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 60 vln.

Cene po pošti:

za celo leto . K 84—

za pol leta . K 42—

za četrt leta . K 21—

za 1 mesec . . K 7—

Za Ljubljano mesečno 7 K

Za inozemstvo mesečno K 12—

Uredništvo in uprava:

Kopitarjeva ulica št. 6

Uredn. telefon št. 50

Izjava nove italijanske vlade.

Težak gospodarski položaj Italije. — Albanija naj bo neodvisna.

(Izvirno poročilo.)

Rim, 24. junija, Nova Giolittijeva vlada se je danes predstavila italijanskemu parlamentu. Ministrski predsednik Giolitti je podal programatično izjavo nove vlade, v kateri med drugim pravi:

Može sedanje vlade so sprejeli odgovornosti polno mesto v sedanjem zgodovinskem trenutku le v zavesti najvišje domovinske dolžnosti. Pripadajoči različnim strankam, so se zedinili temeljem točno začrtanega programa: programa obnove.

V ZUNANJI POLITIKI.

Je naš glavni cilj končnoveljavni splošni mir. Z narodi, s katerimi smo se družili v vojni, moramo ohraniti kar najpristranejšje odnose; oni ne bodo pozabili ogromnih žrtv Italije za skupno stvar. Brez odlašanja pa moramo ustanoviti prijateljske odnose tudi z vsemi drugimi narodi in začeti redne stike tudi z rusko vlado. V bodoče mora imeti parlament v zunanji politiki isto avtoriteto kot v notranji. Zato predlagamo zakonski načrt, glasom katerega bo moral parlament odobriti vsakršno mednarodno pogodbo in dogovor, ki drugače ne bo veljaven. Parlament bo tudi odločal o vojni in miru. Da bo mogel parlament stalno sodelovati v zunanji politiki, se v obeh zbornicah ustanovita stalna odseka za zunanje stvari, ki bosta prejela od vlade redna poročila o stanju zunanjih vprašanj, med drugimi zlasti t. d. r. a. n. k. e. g. a.

V NOTRANJI POLITIKI

se povrnemo k izpolnjevanju državnih osnovnih zakonov in odredimo izdajanje vladnih odlokov; ostalo bo le nekaj izjem, med katere spadajo stvari, ki tičejo odredbenih pokrajin, dokler se le-te zakonito ne priključijo Italiji. Poslej stopa v polno veljavo zakon z dne 11. julija 1904., ki določa, da se prejemki državnih uradnikov ne morejo izpremeniti drugače nego po tomi parlamenta s posebnim zakonom ali proračunom. Usoda državnih nameščencev ni torej več odvisna od samovolje vlade, ampak od volje parlamenta. Nasproti delavskim organizacijam mora ostati država popolnoma nepristranska. Vsa naj se morejo enako svobodno razvijati, dokler ne prestopijo meja zakona. V posvetovalnih korporacijah morajo imeti svoja zastopstva vse delavske struje po pravičnem razmerju njihovih moči. V delavskem vprašanju hoče vlada predvsem čimbolj podpirati krepak razvoj združništva in ga pritezati pri mednarodnih državni industriji, obdelovanju zemlje itd. Vlada bo po najboljši moči skrbela za povzdigo južnih pokrajin, kakor tudi za obnovo osvobojenih pokrajin (ki so bile zasedene po avstrijski vojski in osvobodene do leta 1866).

UJETNIKI SE VRAČAJO IZ RUSIJE.

LDU Dunaj, 24. junija. (Dun. KU) Na sprejemno postajo za vojaške povratnike — Leopoldau je včeraj dospelo iz Rusije 21 Avstrijev, 22 Jugoslovancev in 47 Mažarov. V Hütteldorf-Hacking pa je včeraj došlo 57 Avstrijev, 35 Jugoslovancev, 39 Čehov, 15 Ukrajincev, 23 Poljakov in 206 Mažarov.

UREDITEV UČITELJSKIH PLAČ.

LDU Belgrad, 24. junija. Komisija za ureditev učiteljskih vprašanj je dovršila svoje delo ter je minister prosvete podpisal njene predloge.

KONEC TISKARSKE STAVKE V BELGRADU.

LDU Belgrad, 24. junija. Končno je dosegel sporazum med stavkujočimi stavci in lastniki tiskarn. Delavci so se vrnili na delo in prično jutri izhajati vsi belgrajski listi.

PRED VALONO.

LDU Rim, 24. jun. (Dun. KU — Agenzia Stefani) »Messaggero« javlja iz Valona: Položaj je nezpremenjen. Danes do-

Vedno bolj so nam pri srcu tudi odredene pokrajine, za katere ne bomo skrbeli nič manj nego za osvobodene, da čimbolj pospešimo njihovo združitev z materjo domovino.

GOSPODARSKI NAČRTI.

Glede gospodarski nalog nove vlade je naglašal Giolitti, da je najnujnejša pač ta, da se znižajo cene živilom, ki so krive, da ostaja brez učinka vsako zviševanje plač in mezd. Eden izmed vzrokov draginje je pohlep proizvajalcev. Proti tem se bo treba posebno boriti. Zato bo treba zakonov. Zahtevali bomo torej od parlamenta obširna pooblastila, da se zatrtake zločinske špekulacije.

Resnični trajni vzrok draginje je padanje vrednosti denarja, preveč papirja in preveč uvoza napram izvozu. Treba je posebno zmanjšati uvoz in povečati izvoz. Uvoz žita bi se dal zmanjšati, če bi ga doma več pridelovali. Zato bo zahteval pooblastil, da se prisili pridelovanje žita, kjer ga morejo pridelovati. To se bo doseglo — če treba — z razlastitvijo. Tudi premoga se bo dalo prihraniti precej, in se bo s tem zmanjšal uvoz. To se bo doseglo, če bo Italija uporabljala vodno-električne sile in domače kurivo. Bombaž bomo pridelovali v domačih kolonijah.

FINANČNI POLOŽAJ

Je sledeči: Dolg je narasel na 95 milijard lir, medtem 20 milijard v inozemstvu! Izguba države pri kruhu znaša 5 milijard! Železnice so imele v enem letu 1 milijardo izgube, pošta pa 430 milijonov. Če se hoče izogniti strašnemu bankerotu, moramo varčevati! Uradnikov in uradov je preveč! Stediti bo treba tudi pri vojaščini. Nato navaja nove davke, ki bodo potrebni.

PROPAD ALI VSTAJENJE.

Italija se po ogromnih krvavih in gmočnih žrtvah, ki jih ji je naložila vojska, nahaja v zgodovinskem trenutku, ki more pomenjati začetek gotovega vstajenja ali pa hitrega propada. Naj pomislijo vsi Italijani, državni nameščenci in imovitejši sloji na grozno odgovornost, ki bi jo prevzeli nase, če bi iz sebičnosti in vsled pomankanja požrtvovalnosti pogladi v pogubo svojo deželo. (Odobrava: e. Klici: In Albanija?)

ALBANIJA.

Kar se tiče Albanije, izjavljam, da vlada noče pokroviteljstva nad Albanijo, marveč le neodvisnost te dežele! (Odobrava: e. Medklici.)

Po Giolittijevi izjavi je zbornica odklonila odstop Orlanda kot zborničnega predsednika.

poldne so vstali napadli Italijane pri Krunaru.

Južna železnica.

LDU Dunaj, 24. junija. (Dun. KU) V današnji seji upravnega sveta južne železnice se je sklenilo, naj se, dasi sestava računskega zaključka z ozirom na nejasnosti, ki vladajo glede nekaterih temeljnih vprašanj, sedaj še ni možna, poroča družbi o rezultatih prošlega poslovnega leta na generalni skupščini, ki bi se sklicala koncem julija ali začetkom avgusta. V začetku seje je predsednik pozdravil nova optirana člana iz Jugoslavije Dragotina Hribarja in Frana Šukljeja.

DENARNE ZAHTEVE ITALIJE.

LDU Belgrad, 24. junija. Iz Pariza brzojavljajo, da je italijanski minister za zunanje stvari Sforza izjavil dopisniku »Matina«, da zahteva italijanska vlada na račun vojne odškodnine 60 milijard v zlatu. Ker je Avstrija insolventna, prihaja edino Nemčija v poštev pri plačilu te svote. Ob enem bi bilo treba plačati tudi gospodarsko škodo, ki jo je Italija trpela. Sforza je izjavil, da je Italija izgubila 650.000 ljudi in

da potrebuje za pokojnine invalidov vsoto 30 milijard lir.

Balkanski komunisti.

Jugoslovanska komunistična glasila priobčujejo obširen poziv »Proletariatu balkansko-podonavskih dežel«, ki nosi podpis: Moskva, predsednik izvrševalnega zbora tretje internacionale (imena ne navaja). Poziv je brezobzirno odkrit, kar je značilna poteza ruskega boljševizma od početka; napoveduje proletarsko revolucijo po »programu in metodah ruskega proletariata«. Ker se je zadnji čas zdelo in zatrdjevalo, da prehaja komunizem v zmernejšo smer, je prav, da nas ta poziv pravočasno zdrži iz napačnega mnenja. Glavne misli poziva bi bile te-le:

Najprej omenja štrajke in druge pojave zadnjih dob v balkanskih deželah, ki »jasno pričajo, da je balkanski proletariatskega proletariata k diktaturi in upostavljenju sovjetske oblasti.« »Zmaga mora biti na strani komunistov.« »Ta zavest — prvi poziv — mora globoko prevevati ne samo proletariata, ampak tudi kmetijske mase balkanskih držav. Ovreči je treba vse zmote nasprotnikov, ki jih širijo v boju proti komunizmu, posebno pa njihov glavni argument, češ da v balkanskih deželah vsled njihovih priprostitih gospodarskih razmer proletarska revolucija sploh nima zmlasne podlage in da je tudi ne bo. Temu nasproti morajo komunisti dokazati, da za delavske mase balkansko-podonavskih dežel ni in ne more biti drugega izhoda iz njihovega nepojmljivo težkega položaja kot proletarska revolucija. Program in metode borbe, ki jih je s težkimi in krvavimi izkušnjami skoval ruski proletariatskega v teku svoje triletnje revolucije — čisto odgovarjajo interesom proletarskih mas v vseh državah, tudi v balkansko-podonavskih.«

Poziv dalje izjavi, da so balkanske dežele popolnoma izročene zapadnoevropskemu kapitalističnemu imperializmu v izkoriščanje in izigravanje. Vsak hip more priti do novih nacionalno-buržuaznih vojen. »Samo proletariatskega v svojo zmago more preprečiti novo katastrofo in osvoboditi delavske in kmetijske mase gospodarskega in nacionalnega zatiranja. Samo zmaga delavske in kmetijske proletarske diktature more vse balkanske narode zediniti v eno federativno sovjetsko socialistično balkansko podonavsko republiko.«

V dosegu tega cilja — pravi poziv — je pa »dolžnost balkanskih komunističnih strank, da hkratu s svojim notranjim delom obrnejo najresnejšo pažnjo na jačanje medsebojnih vezi in na vsoprednost akcij.« — To si je treba zapomniti, da bomo takoj prepoznali morebitne akcije, ki jih bodo pri nas započeli komunisti pod tem ali onim naslovom: za izboljšanje plač, za odpravo tega ali onega nedostatka in bodo hoteli zopet utajiti revolucionarni značaj gibanja kakor ob zadnjem štrajku železničarjev.

V nadaljnjem razvijanju misli komunistične solidarnosti opozarja poziv na svaričji zgrad madžarske socialistične republike, ki je propadla samo zato, ker ni našla podpore pri delavcih v sosednjih deželah. Enako usodo bi mogel doživeti vsak delni nastop in separatni pokret v balkanskih deželah. Zato se mora ustanoviti ena sama komunistična stranka v teh deželah ali če v danem trenutku razmere tega ne bi dopuščale — vsaj skupen vodilni aparat.

Končno pravi poziv: Ni dovolj, da balkansko-podonavski proletariatskega oblasti v svoje roke, marveč jo mora znati tudi obdržati. Zato se mora po zgledu ruske revolucije močno organizirati, umsko visoko dvigniti in politično vzgojiti... Pot do proletarske oblasti ni posejana samo z zaprekami, ampak tudi s trahotami... Da bo mogoče vse izvesti, se morajo vse balkansko-podonavske komunistične stranke strniti v eno samo revolucionarno fronto...

K temu pozivu komunistov nekaj opazki!

Velika nesmisel tega komunističnega oklica je, če se sklicuje na ruske kmete. Že boljši socialni misleci, kakor pa so zmedeni slovenski in belgrajski komunisti, so ugotavljali, da je v zapadni Evropi revolucija po ruskem zgledu nemogoča. V Rusiji je bila mogoča edino le vsled strašne zaostalosti kmetijskega ljudstva. V Bolgariji pa imate samostojnega kmeta, ki je svojim razmeram primerno precej izobražen. Še bolj velja to za Srbijo, da o Sloveniji niti ne govorimo! Toda niti ruski kmet ni šel v revolucijo radi komunističnih načel. Ugotavljamo, da se je komunistični program v Rusiji izkazal kot neizvedljiv. Sovjetska vlada je morala kmetom pustiti njihovo zemljo in tako prekršiti svoje temeljno načelo o odpravi zasebne lastnine. V kolikor je boljševiška vlada to načelo siloma in čez noč uveljavila na področju industrije — je ubila produkcijo in pahnila s tem tudi proletariata v najstrašnejšo bedo. Da bi znova obudila delo in produkcijo, je morala sovjetska vlada potepati vse pravice proletariata in uporabiti proti proletariatu sredstva, ki se jih je celo kapitalistični sistem posluževal le v omejenem obsegu in v najskrajnejši sili. (Uvedli so tudi 12urni delavnik!) Program in metode ruske revolucije torej nikakor ne odgovarjajo interesom delavskih in še manj kmetijskih mas — niti v Rusiji, koliko manj še v ostali Evropi. To odkrito priznava tudi Kautsky in z njim vsi misleči duhovi socialne demokracije.

Smešno je brati v pozivu, da bo balkanski komunizem preprečil nove vojske. To si upa trdit tisti komunizem, ki je v Rusiji ustvaril militarizem, kakršnega Rusija še nikdar ni poznala, ki peha Rusijo iz vojske v vojsko. Komunizem, ki ga oznanjajo ne ravno posebno revni gospodje komunistični voditelji, je materialističen, zida na silo, sovraštvo ter pridiguje strahote in grozovitosti!

Sovražstvo je strašen zaveznik, ki vedno prinaša nesrečo in prokletstvo. Kdor zida na ta temelj, zida valovom in vetrovom, ki bodo prej ali slej do zadnjega sledu raznesli, kar je zidal!

Komunizem oznanja strahote in kri! Ali ni že dovolj razdejanja? Ni li že dovolj krvi? Delavsko ljudstvo hoče graditi in delati, da na že itak ogromnih razvalinah sedanosti zezida pravično in pošteno stavbo ljubezni in miru. V ta namen se bo delavstvo posluževalo demokracije, za katero se je borilo, se bo posluževalo svojih organizacij, s katerimi je zmagovalo doslej.

Belgrajski fantasti in judovski kupljenci pa hočejo le nemir, kri in revolucijo. Kaj to delavstvu koristi, je pokazal zadnji štrajk.

Krščansko delavstvo ve, kje je njegova pot!

NEMŠKI DRŽAVNI ZBOR.

LDU Berlin, 24. junija. (Dun. KU) Državni zbor. Zbornica je popolnoma zasedena, pravtako tudi tribune. Ob vladni mizi sedi državni minister za notranje posle Koch. Starostni predsednik poslanec Rieke (socialni demokrat) otvori nekaj čez četrto uro popoldne prvo sejo republikanskega državnega zbora. Predlaga, da se uporabi poslovni red prejšnje narodne skupščine, kar se sprejme brez ugovora. Nato imenuje starostni predsednik začasne zapisničarje. Da se konstatira sklepčnost, se prečitajo imena navzočih in se pri tem dožene, da je od 466 poslancev navzočih 432. S tem je dnevni red prve seje zaključen. Prihodnja seja se bo vršila v petek ob treh popoldne z dnevnim redom: Volitev predsednika.

MED POLJAKI IN RUSI.

LDU Varšava, 24. junija. (Dun. KU) (Brezlično) Frontno poročilo: Ob Berezini so se vršili trdovratni topniški boji. Krvavi boji v Polesju in ob Pripjatu so potekali ugodno za nas. Čete generala Sikorskega so porazile več boljševiških polkov, zarobile 100 sovražnikov in uplenile 20 strojne. Naš pehotni polk št. 41 je odbil močno

sovražno kolono. Umik, ki ga je odredilo vrhovno armadno poveljništvo v Ukrajini, je izvršen. V Podolju je sovražnik napadel naše postojanke pri Novokonstantinovu. Bil je povsod odbit.

IZVOZ RIB.

LDU BELGRAD, 24. junija. Finančni minister je dovolil centrali za plačila v inozemstvu, da sme v bodoče dovoljevati izvoz svežih rib iz naše kraljevine v vse tuje države, tudi v Mažarsko, in sicer proti zagotovitvi kakršnekoli druge valute razen madžarskih in avstrijskih kron.

V PALESTINI.

LDU Amsterdam, 24. jun. (Dun. KU) »Times« poročajo iz Jerihe, da je dospel tjakaj bataljon indijskih čet, ki se bo nastanil ob Mrtvem morju. Bataljon bo ojačil indijske čete, ki so bile poslani tja radi nemirov.

DRAGINJSKI NEMIRI NA NEMŠKEM.

LDU Berlin, 24. jun. (Dun. KU) »Vossische Zeitung« javlja iz Bremna o izgrelih radi pomanjkanja živil: Množica je prisilila prodajalce na trgih, da morajo prodajati blago po cenah, ki so jih določili kupovalci. Pozneje se je to gibanje razširilo tudi na prodajalne. Policija je preprečila večje izgrede.

BOJKOT PROTI MAŽARSKI.

LDU Dunaj, 24. junija. (Dun. KU) V razgovoru, ki se je vršil med avstrijskim državnim tajnikom dr. Rennerjem in mažarskim poslanikom dr. Gratzem neposredno pred izbruhom bojkota se je porodila misel, da bi med mažarsko vlado in mednarodno strokovno zvezo v Amsterdamu posredoval avstrijski državni kancelar dr. Renner. Mažarski poslanik je izjavil po naročilu svoje vlade, da bi se mažarska vlada v tem primeru ne branila, podati pojasnila zastopnikom mednarodne strokovne zveze. V soboto zvečer so dospeli iz Amsterdama na Dunaj trije odposlanci mednarodne strokovne zveze, kjer se bodo s posredovanjem avstrijskega državnega kancelarja v ponedeljek pogajali z zastopniki mažarske vlade.

ANGLEŠKO DELAVSTVO.

LDU Amsterdam, 24. junija. (Dun. KU) Letna skupščina angleške delavske stranke v Scarboroughu je sprejela sklep, da se mirovni pogoji ne skladajo z vojnimi cilji. Dalje zahteva ta sklep priznanje sedanjih ruske vlade, vzpostavitev trgovinskih zvez z Rusijo in ukinitve pomoči proti boljševiškim državam. V tem sklepu se o strobojbo belih teror na Mažarskem in se smatra za neobhodno potrebna gospodarska vzpostavitev Srednje Evrope. Končno je skupščina sklenila Lloydja Georgea zaprositi, da sprejme odposlanstvo vodstva stranke in parlamentarnega odseka strokovne organizacije radi razgovora o omenjenih točkah.

Politične novice.

+ Italijani in Sokoli. Te dni se vrši v Pragi vseslovanški sokolski zlet. Izmed Slovanov so došli na ta vsesokolski zlet Bolgari, ki pa ne bodo oficijelno sprejeti, in pa Jugoslovani. Došli pa so tudi Italijani, in sicer zastopstva vlade, vojske in časnikarjev. Tako bodo na tem vseslovanškem sokolskem zletu zastopani izmed Slovanov edino le Čehi in Jugoslovani v družbi laških vojakov in diplomatov. Čudna sokolska družba!

+ Socialnodemokratsko gospodarstvo na Dunaju. Nekdaj sijajno poslujoča Luegerjeva dunajska mestna gospodarska podjetja gredo pod socialnodemokratsko upravo rakovo pot. Namesto prejšnjih milijardnih dobičkov delajo sedaj vsa z velikanskimi izgubami. Tarife se zmanjšujejo, podjetja drve v pogubo. Prišlo je tako daleč, da se kliče na pomoč zasebno podjetništvo, da prevzame posamezna mestna podjetja v svoje roke in jih reši propada. Tako se tačas vrše pogajanja z zasebnimi pogrebnimi zavodi, da prevzame mestni pogrebni zavod, ki ne more nikamor več. Namesto socializacije torej razsocializacija. Tako se povsodi kaže, da je materialistični socializem popolnoma nesposoben za naloge, ki si jo privzame, da preuredi gospodarstvo in družabni red.

+ Tajna kvalifikacija učiteljstva pod socialističnim režimom. Na okrajnih konferencah dunajskega učiteljstva dne 23. t. m. so soglasno sprejeli predlog, da se mora končno odpraviti tajna kvalifikacija učiteljstva, ki je še v polni veljavi. To je pač sramota za dunajske socialne demokrate, da v teku skoraj dveh let odkar so na vladi na Dunaju niso smatrali za potrebno, da odpravijo to najponiževalnejšo prakso v šolski upravi in jih mora učiteljstvo na to šele opominjati.

+ Bojkot proti Ogrski skušajo dunajski socialni demokrati vzdržati s terorjem. Ker so hoteli krščansko-socialni in nacionalni železničarji na progah proti Ogrski dalje opravljati službo, so socialni demokrati na vzhodnem kolodvoru proglasili štrajk in zaklenili kurilnico. — Na dunaj-

skih trgih se bojkot jako pozna, ker je ostalo na stotine vagonov ogrskega sadja in zelenjave. Tako so socialni demokrati udarili dunajsko mladino na najobčutnejši način. Krščansko-socialna stranka je proti bojkotu sklenila protest in pozvala vlado, naj nemudoma upostavi promet z Ogrsko.

+ Novi berlinski mestni zastop. V Berlinu so se izvršile občinske volitve z naslednjim uspehom: 38 večinskih in 88 neodvisnih socialnih demokratov; 25 nemških nacionalcev, 40 pristašev nemške ljudske stranke, 8 pristašev centra, 16 demokratov in 9 pristašev gospodarske zveze. Zanimivo je, da socialni demokrati niso kandidirali nobene ženske in ne bo v občinskem zastopu nobene ženske odbornice.

+ Nunciatura v Švicl. Glasom dogovora med sv. stolico in švicarskim zveznim svetom se obnovi v Bernu nunciatura (ki je bila odpravljena l. 1874. povodom kulturnega boja).

Dnevne novice.

— Vozni red dvornega vlaka. Dvorni vlak bo vozil po sledečem voznem redu: Iz Zagreba bo odšel ob 12. uri 30 minut. V Brezicah bo ob 13. uri 38 minut in se bo ustavil 5 minut. V Videm-Krško bo prišel ob 13. uri 54 minut, ustavil se bo 5 minut. V Rajhenburgu bo ob 14. uri 5 minut, stal bo 2 min. V Sevnici ob 14. uri 25 min., stal bo 2 minuti. Na Zidanem mostu bo ob 14. uri 57 minut, stal bo 20 minut. V Hrastniku bo ob 15. uri in 28 minut, stal bo 2 minuti. V Trbovljah bo ob 15. uri 36 minut, stal bo 5 minut. V Zagorju bo ob 15. uri 47 minut, stal bo 2 minuti. V Litiji bo ob 16. uri 9 minut, stal bo 10 minut. V Ljubljano bo prišel ob 17. uri.

— Vračajočim se beguncem je na prodaj pohištvo za pet spalnih sob. Naslov pove »Posredovalni urad za begunce v Ljubljani«, Dunajska cesta 38/I.

— Kako je bilo z dunajskimi otroci na Italijanskem. »Arbeiterzeitung« zavrača vse obdolžitve glede postopanja z dunajskimi otroci na Italijanskem kot zlobne izmišljotine ali zavijanja. Navaja, da je sam škof v Piacenzi podal izjavo, da on ni dal izvesti nikake preiskave v tem oziru in da o vsem ničesar ne ve. Iz Milana pojasnila še niso došla, toda list ne dvomi, da bodo izpodbila vse očitke kot neopravičene ter vnaprej prosil italijanske sodruge, ki so milijone dali za dunajske otroke, za odpuščanje. To beležimo z željo, da bi bile strašne obtožbe, ki smo jih bili posneli po dunajskih listih, res tako neosnovane, kakor trdi »Arbeiterzeitung«. A bojmo se, da temu ni tako, saj se spominjamo, da je svoj čas dunajski podžupan Maks Winter sam poročal v »Arbeiterzeitung«, da so ga dunajski otroci, ko jih je prišel na Italijansko obiskat, v nekaterih krajih pozdravili s cigaretami v ustih. In ko je nato vprašal italijanske sodruge, če otroci redno dobivajo cigarete in morda tudi vino, je dobil odgovor: Da, dunajski otroci dobivajo redno vsak dan cigarete in vino, pravtako kakor domači italijanski otroci. Winter je prosil, naj se to v bodoče ne godi več. Veliko vprašanje pa je, če so njegovo navodilo strogo izvajali. A če bi se bilo to tudi zgodilo, sta nikotin in alkohol gotovo že dotlej marsikakega dečka npravo in telesno zastrupila. In sploh: kaj dobrega moremo pričakovati o vzgoji in nadzorstvu, ki ne izključuje nikotina in alkohola, marveč ju še sama uvaja med šolsko dečo? Da so italijanski sodrugi — tudi komunisti in anarhisti — pritežali dunajske otroke na svoje demonstracije in druge prireditve, priznava tudi »Arbeiterzeitung«. Da tako ozračje za dečo ni ravno vzgojno, mora priznati vsak tresno misleč človek. Ob teh okolnostih si lahko mislimo, kako je bilo z versko vzgojo: Otroci niso nikoli molili in nikoli niso šli v cerkev. Nele da jih v to nihče ni navajal, marveč so jim to — po lastni izpovedi otrok — celo branili. Spričo vsega tega radi verjamemo, da so prišli otroci iz Italije podivjani in posurovljeni domov, kakor tožijo Dunajčanje.

— Veselični davek na procesijo S. R. T. V Gössu na štajerskem je predpisal tamonjšni socialnodemokratski župan župniku veselični davek na procesijo S. R. T., češ, da je pri procesiji sodelovala tudi godba. Lepe pojme o verskih prireditvah ima tak-le socialnodemokratski župan.

— Nevaren mednarodni pustolovec pred sodiščem. Jud Mikša Braun, doma iz Požuna, se je pripeljal 7. junija t. l. v Ljubljano. Skritega v kleti na Marijinem trgu št. 3 je dobil juda sotrudnika tvrdeke Ranth Herman Kleinercher, ko je prišel po svoje kolo, katero je imel spravljeno v kleti. Zadrževal ga je toliko časa, dokler ni prišel policijski stražnik, ki je Brauna odvedel na policijo. Braun je imel s seboj celo zbirko najmodernejšega vlomilskega orodja. Braun pravi, da je kupil vlomilno orodje v Šiški. Policija je domnevala, da je nameraval Braun iz kletf vlomiti v Čudnovo prodajalno, kar seveda Braun zanikava,

Sodišče je obsodilo Brauna na 2 leti težke ječe.

— Oproščena morilka. Pred dunajsko poroto je stala te dni 47-letna uradna vdova Terezija Kainz, ki je ustrelila svojo moža. S svojim možem je živela v nesrečnem zakonu, ker se je bila vmešala med nju moževa sestra. Le-ta je moža popolnoma pridobila zase in ga odtujila družini; mož je imel tudi razmerje z neko uradnico. Žena je bila po izpovedbi vseh pričin in 17-letnega sina dobra žena in mati in pridna gospodinja. Junija lani je mož vložil tožbo na ločitev zakona. Ko je prišel zadnjič v stanovanje po svoje stvari, sta ga sinova s povzdignjenimi rokami prosila, naj jih ne zapusti, a oče ju je surovo zavrnil in jima pretil z zaušnicami. Ko je odhajal, je prihitela žena z revolverjem in sprožila na moža. Zadel ga je smrtno ter je na mestu umrl. Porotniki — med njimi so bile tri ženske porotnice — so vsa stavljenja vprašanja o umoru in uboju zanižali in pritrdili samo vprašanju o nedovoljeni nošnji orožja. Žena je bila oproščena, le radi prestopka orožnega zakona je bila obsojena na 20 K globe.

— Valute dne 24. junija na belgrajski borzi: 100 francoskih frankov 145 din.; 100 lir 115 din.; 1 dolar 17 din.; 100 mark 51 din.; 100 avstrijskih kron 13 dinarjev.

— Objava. Odvetnik dr. Jos. Oblak nas prosi kot zastopnik Frančiške Tomšič iz Brezovice, da objavimo sledeče: Svoječas v našem listu objavljena razsodba verziškega urada, s katero je bila obsojena Frančiška Tomšič, posestnica iz Brezovice, radi navijanja cen mleku na 1000 kron globe in teden dni zapora, ne tiče, kakor se je izkazalo, Frančiške Tomšič, po dom. žvižgovceve, iz Brezovice, nego druge osebe, ki se je poslužila njenega imena.

2551

Ljubljanske novice.

Ij Krščansko žensko društvo v Ljubljani uljudno vabi k sprejemu Njegovega Visočanstva regenta Aleksandra v Ljubljani, katerega se udeleži društvo korporativno na tribuni blizu glavnega kolodvora. Zbirališče članic Krščanskega ženskega društva je pred deželno sodnijo na vogalu Miklošičeve ceste in Sodne ulice točno ob 3. uri, odkoder odidejo dame na določeno mesto. — V nedeljo dopoldne se udeleži društvo tudi tihe sv. maše, kateri prisostvuje Njegovo Visočanstvo regent Aleksander v stolnici. Tudi tam je prostor za društvene članice rezerviran. Zbirališče ob tričetrt na 9. uro med zakristijo in duhovnim semeniščem.

Ij Orlovske godbe pri sprejemu Nj. Visočanstva regenta. Pri sprejemu sodelujejo poljska, višnjegorska in jeseniška godba.

Ij Orli in naraščaj se zbirajo v soboto točno ob 1. uri popoldne v Marijanišču, Orlice pri Lichtenurnovem zavodu. Orlice pridejo lahko tudi v belih oblekah brez čepic, druge pa v predpisanih krogih.

Ij Glasbena Matica. Javna produkcija gojencev šole Glasbene Matice, ki je bila nameravana ob koncu tekočega šolskega leta se zaradi priprave za sprejem regenta ne vrši v mesecu juniju, temveč se preloži na jesen. (k)

Ij Glasbena Matica. Letni interni izpiti konservatoristov so se vršili v mesecu juniju in so se 23. junija dovršili. Obsegali so izpite iz vseh glavnih in obilgatih predmetov, ki so bili: klavir, gosli, solopetje, orkestralni instrumenti v kolikor so letos aktivirani, glasbena teorija, harmonija, kontrapunkt, oblikoslovje, instrumentacija, glasbena zgodovina, metodika pouka v solopetju za gojence, ki se pripravljajo za državni izpit, metodika pouka mladinskega petja po Battkejevi metodi, slovenščina, srbohrvaščina, dramatična igra, fiziologija vokalov in konsonantov, deklamacija, gimnastika in dramaturgija. Ker se bo konservatorij tekom let sukcesivno spopolnjeval bodo konservatoristi javno nastopali šele čez nekaj let. (k)

Ij Glasbena Matica. Šolski izpiti gojencev matične glasbene šole se dovršijo v petek 25. t. m. Obsezali so klavir, gosli, solopetje, violo, čelo, kontrabas, flauto, oboo, klarinet, rog, trobento, pozavno in tubo. (k)

Ij Glasbena Matica. Vpisovanje gojencev za konservatorij in šolo Glasbene Matice za šolsko leto 1920-21 se bo letos prvič vršilo tudi ob sklepu šolskega leta 1919-20 v dneh 30. junija, 1., 2., in 3. julija vsak dan v času od 9. do 12. in od 3. do 5. ure v pisarni Glasbene Matice, Gospodska ulica št. 8. Odboru je važno vedeti, za katero število gojencev naj v prihodnjem šolskem letu učno osebo preskrbi. Vsi dosežani gojenci in novi, ki v prihodnjem letu nameravajo obiskovati konservatorij ali šolo Glasbene Matice se opozarjajo na navedeni termin vpisovanja. Drugo vpisovanje se bo sicer v mesecu septembru tudi vršilo, toda želje posameznikov je pri zgodnjem vpisu lažje upoštevati, nego pri poznejšem. Pri vpisovanju je plačati običajno vpisnino in članarino. Ukovina pa se bo šele v septembru plačevala. Pri vpisovanju

je treba predložiti rojstni list ali zadnje šolsko izpričevalo. (k)

Ij »Učiteljico«. Nicodemijevo komedijo v treh dejanjih uprizori 27. t. m. ob 8. zvečer na Ljudskem odru jug. kat. akad. društvo »Danica«. Vstopnice se dobe v predprodaji v prodajalni Ničman.

Ij Narodne noše. Reditelji, ki sodelujejo pri narodnih nošah naj pridejo v petek ob 6. zvečer v deželni muzej.

Ij Hišni posestniki! Zbirališče za slavnostni sprejem je že točno ob pol 2. uri popoldne v društveni pisarni.

Ij Brivnice. V soboto, dne 26. junija 1920 bodo brivnice odprte od 6. zjutraj do 4. ure popoldne.

Ij Razsvetljava justične palače. Danes ob pol 10. uri zvečer bode preskušnja razsvetljave poslopja deželnega sodišča. Palača je prav lepo ozaljšana.

Ij H. A. Š. K. : »Ilirija«. Ob priliki navzočnosti prestolonaslednika regenta v Ljubljani se vrši v nedeljo 27. t. m. na prostoru »Ilirije« pred drž. kolodvorom nogometna tekma med slovitim Haskom iz Zagreba in »Ilirijo«. Prireditve bo posetili najbrže tudi N. V. regent. — Pričakovati se da najzanimivejša, lepa tekma; obe moštvi sta v izborni formi — Predprodaja vstopnic v drogeriji Kanc. Židovska ul. (K)

Ij »Ilirija« rez. : »Derby«, Zagreb. Na praznik 29. t. m. ob 18. uri nogometna tekma »Ilirija« rez. : »Derby«, Zagreb. Tudi v tej tekmi se bosta borila za zmago dva dobra, enakovredna nasprotnika. (K)

Ij Posestnikom hiš in strankam v znanje. Prošnji zadruga dimnikarjev razdelitev mesta v 10 ometalnih okrajev vlada ni ugodila. Občinstvo se opozarja, da ima vsak ljubljanski dimnikar pravico ometati v vseh delih mesta in si smejo posestniki poljubno izbrati dimnikarja.

Ij Falfificirani petdinarski bankovci. Policija je aretirala nekega fanta, kateri je izdelal dva petdinarska falfifikata. Dajlje pa krožijo slabi petdinarski falfifikati po Ljubljani, kateri se poznajo po tem, da nimajo vtisnjene serije.

Ij Izlet ljubljanskega capina v Logatec. Med ljubljanskimi delomrnceži je znan France Žirovnik iz Mengša; Alešov mu pravijo. Zaprt je zaradi tatvine že bil. Ker mu je postalo v Ljubljani dolgčas, je hotel čez demarkacijsko črto in je v Logatecu ukradel Francetu Marovtu vozno plačilo. Ko se je vračal preko demarkacijske črte nazaj v Jugoslavijo, ga je prijel finančni nadpaznik Hrab, kateremu je povedal, kje je plačilo dobil. »Vedno se klati okoli delomrncev,« ga opisuje njegovo županstvo v Mengšu. Pri sodnji so mu naložili 6 mesecev težke ječe in pride pod policijsko nadzorstvo.

Aprovizacija.

a Brezplačna moka za revnejše sloje. Povodom poseta Nj. Visočanstva regenta bo delila mestna aprovizacija v soboto, dne 26. in v sredo 30. junija strankam, ki so svoj čas imele ubožne karte A in B, brezplačno po 2 kg bele moke za vsako osebo. Nakaznice se dobe pri mestnem magistratu, moka pa v vojni prodajalni na Poljanski cesti.

a Telečje meso. »Vnovčevalnica za živino in mast« v Ljubljani je oddala za soboto, to je dne 26. t. m. sledečim mesarjem svoja teleta v razprodajo in sicer: Čuček, Dolničar, Janež, Javornik, Kočan, Kocjan, Makovec, Ocvirk, Petrič, Prepeluh, Prezelj, Seian, Smoljan, Škerjanc, Škrjanc, Zajc Franc, Žgajnar Jos., Zupan, Čič, Novak, Ham Matija, Rihtar ml., Ribič, star., Šme, Škerl ter Janežič po dva teleta. Kg sprednjega mesa velja 19 K ter zadnjega 20 K. — Vsaka stranka dobi največ en kilogram mesa.

Narodno gledišče.

Drama :

Petek, 25. junija: Zaprtó.
Sobota, 26. jun.: »Ljubosumje«. A. C.
Nedelja, 27. jun.: »Ljubosumje«. A. C.
Ponedeljek, 28. junija: »Pohujšanje v dolini šentflorjanski. Abon. izven.

Opera :

Petek, 25. junija: »Poljska kri«. V korist Udruženju gledal. igralcev. Ab. izven.
Sobota, 26. junija: »Vesele žene windsorske«. Abon. D.
Nedelja, 27. junija: Slavnostna predstava o priliki poseta Nj. Vis. prestolonaslednika.
Ponedeljek, 28. junija: Zaprtó.
Torek, 29. junija: »Vesele žene windsorske«. Abon. E.
Sreda, 30. junija: »Jevgenij Onjegin«. Abon. A.
Četrtek, 1. julija: »Poljska kri«. Abonement izven.
Petek, 2. julija: »Jevgenij Onjegin«. Abon. B.
Sobota, 3. julija: »Il Trovatore«. A. C.

Odgovorni urednik Jože Rutar.
Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«, Tisk »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.